

(Foto: Vlinderhof)

Een 'Hollandse meester' in de Vinexwijk

Vlinderhof

Door bewoners gerunde tuinen zijn in opkomst. Het Utrechtse Máximapark beschikt sinds 2014 over een heel bijzondere tuin: Vlinderhof. Een ontwerp van 's lands beroemdste tuinarchitect Piet Oudolf, middenin de Vinexwijk Leidsche Rijn. Wijkbewoner en 'Oudolfian' Marc Kikkert wist met een toelozende inzet en hulp van velen het werk van de 'Rembrandt van de tuinen' voor iedereen beleefbaar te maken.

DOOR: INGE DEKKER

“Vorige week liep hier een Italiaanse architect rond, hij bleek speciaal naar Utrecht gekomen om deze tuin te zien.” Zo iets vervult Marc Kikkert zichtbaar met trots. 'Oudolfians' noemt hij ze, tuinliefhebbers die idolaat zijn van het werk van de wereldberoemde Hollandse tuinontwerper.

Oergevoel

Lange tijd had Kikkert, projectmanager bij de Kamer van Koophandel, weinig met tuinieren. Maar de tegelvloer in zijn eerste tuin in de Vinex was wel erg warm in de zomer en maakte langzaam aan plaats voor vaste planten. Al snel was hij gegrepen door het 'tuinenvirus': tuinboeken lezen, open tuinen bezoeken, bijzondere kwekers aflopen. Het was Oudolfs totaal andere kijk op tuinieren die Marc trof. Niet alles afknippen in het

najaar om de tuin 'winterklaar' te maken. „In een Oudolftuin spelen juist de dingen die afsterven mee.' Dat geeft verstillings. Een soort oergevoel, van 'alles is vergankelijk.' In het buitenland maakte Oudolf furore met zijn stijl waarin hij sterke vaste planten en grassen combineert tot golvende en kleurige bordertuinen, die de bezoeker vrijwel het hele jaar boeien. Zo ontwierp hij in Manhattan de Gardens of Remembrance voor de slachtoffers van 9/11. Wat Kikkert bevreedde: waarom had deze 'Rembrandt van de tuinen' in eigen land geen tuin waar iedereen van zijn werk kan genieten?

Oplossing voor zijn neus

Toen Kikkert in 2010 verhuisde naar een plek dichtbij het Máximapark, zag hij in dat de oplossing voor zijn neus lag. „Als ik ging wachten tot iemand anders het

plan op zou vatten voor een Oudolftuin, kon ik wachten tot ik een ons woog". Via de school van zijn kinderen ontmoette hij de gemeentelijk projectleider van het Máximapark. Er bleek ruimte voor projecten. Maar een idee alleen is niet genoeg. Kikkert had meer nodig: geld, draagvlak, mensen en de bereidheid van Oudolf om mee te doen. Hij begon met het draagvlak: „Ik ging met mijn idee op de Dag van het Park 'op de zeepkist' staan en verzamelde emailadressen van mensen die het idee steunden." Ook richtte hij een facebook-pagina in om aandacht voor het plan te vragen. Dit zorgde ervoor dat twee hoveniers en tuinontwerpers elders uit het land zich aansloten bij het initiatief, een belangrijke factor voor een goed doordachte aanpak.

Kikkert zocht ook contact met Oudolf. Hem sprak het idee wel aan, maar hij had vaker plannen voor een openbare tuin in de la zien belanden. „Ik heb iemand nodig die een dromer en een drammer is, iemand die mensen kan mobiliseren." In dit beeld herkende Kikkert zich wel.

Geloofwaardiger met geld

Daarnaast probeerde hij met hulp van Stichting Vrienden van het Máximapark fondsen te werven voor zijn plan. Hij

realiseerde zich dat zijn project naar de gemeente toe veel geloofwaardiger was als er ook financiële ondersteuning van andere partijen was. Meerdere fondsen bleken bereid het plan te steunen. Ook zorgde hij ervoor dat een aantal sympathisanten van het plan een geldelijke bijdrage leverden. „Alleen je handtekening zetten is uiteindelijk nogal vrijblijvend.”

Bustripje

Bij de gemeente Utrecht moesten verschillende afdelingen over de streep getrokken worden om het plan te realiseren. Daarom nodigde Kikkert ze allemaal uit voor een bustripje naar de tuin van Piet Oudolf in Hummelo. Een belangrijke factor van de tuin zouden de beheerkosten zijn: „De gemeente rekent voor een vaste plantentuin 25 euro per jaar per m². Dat zou dan op een beheersbudget van €125.000 per jaar komen, en dat was veel te veel. Wij gingen kijken: welke taken kunnen we met vrijwilligers doen? Het bijhouden van al het groen, inclusief het



Piet Oudolf aan het woord tijdens de opening van Vlinderhof, mei 2014. (Foto: Ronald Correljé)



De initiator van Vlinderhof, Marc Kikkert. (Foto: Inge Dekker)

maaïen van de graspaden bijvoorbeeld, als we daarvoor een zitmaaier konden krijgen, konden we het voor slechts een tiende van dat bedrag doen.”

Met de gemeente werd een beheerovereenkomst gesloten: “Richtlijn in Utrecht is dat al het openbaar groen op niveau 6 (op een schaal van 1 tot 10) onderhouden

(Foto: Vlinderhof)

De inzet van vrijwilligers is onontbeerlijk. (Foto: Inge Dekker)





(Foto: Vlinderhof)

wordt. Wij proberen het zelf hier op een 9 te houden. Komt het niveau onder de 6 dan grijpt de gemeente in."

Winkeltje voor de aanleg

In het ontwerp voor Vlinderhof paste Oudolf 97 verschillende soorten planten toe. Vrijwilligers van NL Doet plantten op één dag in maart 2014 de 15.000 plantjes. Kikkert: „Er waren zelfs mensen uit Groningen en Venlo gekomen om te helpen!" Het was een hele logistieke operatie: „We waren toen al weken bezig geweest om met paaltjes en wit zand de lijnen van het beplantingsplan uit te zetten. Op de dag zelf runde ik een soort winkel met die 15.000 plantjes. Zes 'voormannen' - waaronder de betrokken hovenier en tuinontwerper - hadden een aantal vrijwilligers toebedeeld gekregen en coördineerden het planten in verschillende delen van de tuin.

Lessen in crowdfunding

Nu onderhoudt een groep van zo'n 35 vrijwilligers Vlinderhof. Het hele jaar werkt een aantal van hen op de zaterdagochtend, in het groeiseizoen ook op woensdagavond. Ook zijn er vrijwilligers voor communicatie en voor een educatief programma voor scholen. Regelmatig zijn er kleinschalige niet-commerciële activiteiten in de tuin. Kikkert steekt nu nog bijna 20 uur per week in de tuin, maar er waren tijden dat zijn kinderen hem amper zagen. Geld werkte hij tot drie uur 's nachts aan de website, om alle planten van een uit-

We kunnen u een bezoek aan Vlinderhof van harte aanbevelen. De mooiste tijd daarvoor is zomer of najaar. Wilt u meer informatie over de beplanting van de tuin, kijk dan op: www.vlinderhof.com



Bij de entree kun je op de plattegrond zien welke planten waar zijn toegepast.



Door laatbloeiende vaste planten en grassen is de tuin in nazomer en herfst op zijn mooist. (Foto's: Cecile Kuipers)

voerige beschrijving en foto's te voorzien. De bijbehorende crowdfunding-actie om planten te laten sponsoren kreeg zo een iets té professionele uitstraling:

„Soms maakten mensen 80 euro over en dachten dat ze voor dat bedrag plantjes besteld hadden voor zichzelf. Moesten we dat weer allemaal gaan terugstorten!

Tips van Marc voor het opzetten van een tuininitiatief

- Weet waarom je iets wilt, wat je drijfveer is. Dit helpt je om belangrijke zaken vast te houden, als er keuzes gemaakt moeten worden.
- Zorg dat je middelen hebt als je op een gemeente afstapt, dit geeft je meer recht van spreken. Niet alleen grotere bedragen van fondsen, ook kleine bijdragen van particulieren en buurtbewoners zijn belangrijk, dit geeft aan dat er brede betrokkenheid is.
- Zet social media als twitter en facebook zo vroeg mogelijk in. Je betreft hierdoor mensen met eenzelfde interesse en creëert een positieve 'vibe'. Informeer wethouder, gemeenteraad en de lokale kranten regelmatig. Zo maak je anderen onderdeel van het succes.
- Overleg met een gemeente vergt vaak een lange adem. Een gemeente moet gemeenschapsgeld verantwoord uitgeven. Maak dus goed duidelijk wat jouw plan allemaal bijdraagt aan stad, wijk, buurt en welbevinden van bewoners.